

Anna Lewandowska

Ukraińska ustawa o adwokaturze

Palestra 51/9-10(585-586), 222-229

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UKRAIŃSKA USTAWA O ADWOKATURZE

WPROWADZENIE

Zainteresowanie Ukrainą w naszym kraju wynika z wielu czynników. Jest ona dla polskich przedsiębiorców dużym rynkiem i źródłem siły roboczej; istnieje niemała liczba małżeństw polsko-ukraińskich, stałym problemem jest także przestępczość o charakterze transgranicznym. Tego typu stosunki i zdarzenia prawne powodują, że zaangażowanym w nie podmiotom niejednokrotnie konieczna jest pomoc adwokata.

Z tego też między innymi względu warto przyjrzeć się, jak reguluje pozycję tego zawodu ustawa ukraińska.

Już na wstępie zaznaczyć należy, że jest to ustawa stosunkowo, jak na młode państwo ukraińskie, stara. Ukraina odzyskała niepodległość 24 sierpnia 1991 r. (Akt uznania niepodległości Ukrainy przez Radę Najwyższą Ukrainy – odpowiednik naszego parlamentu), ustawa zaś datowana jest na 19 grudnia 1992 roku. Oznacza to przede wszystkim nieprzystający do dzisiejszych realiów język prawny ustawy, niekonsekwentne używanie pewnych pojęć, jak np. prowadzenie działalności adwokackiej w formie kolegium, firmy lub kantoru (różnica między tymi pojęciami jest trudna do wskazania), czy też zamęt terminologiczny związany ze słowem „ob’jednianie”, które występuje raz w znaczeniu ogółu wszystkich adwokatów tworzących adwokaturę, kiedy indziej jako struktura przypominająca izbę adwokacką (stowarzyszenie adwokatów), w innym jeszcze kontekście jako jedna z form wykonywania zawodu adwokata (przeciwieństwo działalności indywidualnej, spółka).

Przed wszystkim jednak zupełnie odmiennie niż w ustawie polskiej scharakteryzowane jest pojęcie adwokatury. Ustawa ukraińska w art. 1 określa ją jako „dobrowolne zawodowe obywatelskie zrzeszenie” (nie jest to więc samorząd, do którego przynależność jest obowiązkowa), nie przewiduje jednak dla tego zrzeszenia żadnego kształtu organizacyjnego, nie określa jego organów ani nie nadaje mu osobowości prawnej. Z tego też względu adwokatura jest tworem przypominającym raczej społeczność zawodową niż twór prawny ze swoją strukturą, organami i podmiotowością prawną. Inaczej niż w ustawie polskiej, adwokatura nie jest powołana do reprezentowania interesu adwokatów, lecz „obywateli Ukrainy, obywateli państw obcych, osób bez obywatelstwa, osób prawnych oraz udzielania im pomocy prawnej”. Taki stan rzeczy powoduje, że adwokatura ukraińska składa się obecnie z dużej liczby zrzeszeń, izb i towarzystw o statusie zbliżonym do polskiej instytucji stowarzyszenia. To one pełnić mają rolę, jaka w Rzeczypospolitej Polskiej przypisana jest samorządowi adwokackiemu w zakresie reprezentowania przedstawicieli zawodu (art. 19). Zadania publiczne polegające na regulowaniu dostępu

do zawodu i do sprawowania sądownictwa dyscyplinarnego ustawa ukraińska powierza kwalifikacyjno-dyscyplinarnym komisjom adwokatury o mieszanym składzie, w który wchodzi adwokaci, sędziowie oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Ustawie ukraińskiej nieznane jest też pojęcie aplikanta adwokackiego, a uregulowana przez nią instytucja pomocnika adwokata ma inny cel i charakter.

Należy wspomnieć, że art. 131 Konstytucji ukraińskiej wymienia „Zjazd Adwokatów Ukrainy” jako jedno z ciał powołanych do wyznaczania członków Najwyższej Rady Sprawiedliwości – organu pełniącego funkcje zbliżone do polskiej Krajowej Rady Sądownictwa, z tym, że zakresem działania obejmującego także prokuratorów i posiadającego pewne kompetencje sędziowsko-dyscyplinarne. „Zjazd Adwokatów Ukrainy” trudno jednak nazwać organem adwokatury, z tego choćby względu, że nie istnieje żaden ogólnokrajowy, obowiązkowy rejestr adwokatów, na podstawie którego można by było ustalić osoby uprawnione do wyboru członków owego Zjazdu.

Obecny status adwokatury ukraińskiej wynika przede wszystkim z sytuacji powstałej po upadku ustroju komunistycznego, w którym adwokaci byli przymusowo zrzeszeni w izbach nadzorowanych przez władze państwowe. Odpowiedzią na to było zapewnienie dobrowolności zrzeszania się, także w przypadku adwokatów. Inną ważną przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak tradycji państwowości ukraińskiej, a co za tym idzie także brak tradycji adwokatury w postaci rodzimej palestry, związanej świadomością wspólnej przynależności do określonej kultury, ustroju i systemu prawnego oraz do szczególnej roli, jaką ma ona do odegrania w ich funkcjonowaniu. W chwili obecnej toczą się dyskusje nad reformą adwokatury ukraińskiej; mimo tego jednak, iż wielu adwokatów odczuwa potrzebę powołania jednej, wspólnej organizacji zawodowej ukraińskiej palestry, brak jednolitego stanowiska w kwestii stworzenia struktury samorządowej (a więc przymusowej organizacji realizującej zadania publiczne), a także inne problemy, z jakimi boryka się młode państwo ukraińskie, stoją temu na przeszkodzie.

UKRAIŃSKA USTAWA O ADWOKATURZE

(Wiadomości Rady Najwyższej, 1993, N 9, poz. 62)

ARTYKUŁ 1. ADWOKATURA UKRAINY I JEJ ZADANIA

Adwokatura Ukrainy jest dobrowolnym zawodowym obywatelskim zrzeszeniem, powołanym zgodnie z Konstytucją Ukrainy w celu ochrony praw, wolności i reprezentowania ustawowych interesów obywateli Ukrainy, obywateli państw obcych, osób bez obywatelstwa, osób prawnych oraz udzielania im innej pomocy prawnej.

ARTYKUŁ 2. ADWOKAT

Adwokatem może być obywatel Ukrainy, który posiada wyższe wykształcenie prawnicze, staż pracy w zawodzie prawnika albo pomocnika adwokata nie mniejszy niż 2 lata, złożył egzamin kwalifikacyjny, otrzymał świadectwo prawa do zajmowania się działalnością adwokacką i złożył przysięgę adwokata Ukrainy.

Adwokat nie może pracować w sądzie, prokuraturze, państwowym notariacie, organach spraw wewnętrznych, służbie bezpieczeństwa, organach władzy państwowej. Adwokatem nie może być osoba, która została skazana.

ARTYKUŁ 3. PRAWNA REGULACJA DZIAŁALNOŚCI ADWOKATURY

Działalność adwokatury reguluje się Konstytucją Ukrainy, niniejszą ustawą, innymi aktami prawnymi Ukrainy i statutami zrzeszeń adwokackich.

ARTYKUŁ 4. ZASADY I FORMY ORGANIZACYJNE DZIAŁALNOŚCI ADWOKATURY

Adwokatura Ukrainy realizuje swoją działalność na zasadach zwierzchności ustawy, niezależności, demokratyzmu, humanizmu i poufności.

Adwokat ma prawo zajmować się działalnością adwokacką indywidualnie, otworzyć swoją kancelarię adwokacką¹, zrzeszać się z innymi adwokatami w kolegium, firmie adwokackiej, kantorze lub w innych zrzeszeniach adwokackich, jakie działają zgodnie z tą ustawą i ze statutami adwokackich zrzeszeń.

Zrzeszenia adwokackie działają na zasadach dobrowolności, samorządności, kolegialności i jawności. Rejestrację adwokackich zrzeszeń prowadzi się w Ministerstwie Sprawiedliwości Ukrainy w trybie wyznaczonym przez Gabinet Ministrów Ukrainy. Zrzeszenia adwokackie pisemnie powiadamiają miejscowe organy władzy o swojej rejestracji, a adwokaci – o otrzymaniu świadectwa uprawniającego do prowadzenia działalności adwokackiej.

Sposób utworzenia, działalności, reorganizacji i likwidacji adwokackich zrzeszeń, struktura, liczba zatrudnionych pracowników, funkcje, sposób sporządzania kosztów, prawa i obowiązki organów kierowniczych, sposób ich wybierania i inne sprawy, które należą do ich działalności, regulowane są statutem odpowiedniego stowarzyszenia.

Adwokackie kancelarie, kolegia, firmy, kantory i inne zrzeszenia adwokatów mają osobowość prawną. Zrzeszenia adwokackie i adwokaci otwierają rozliczeniowo-depozytowe rachunki w bankach na terytorium Ukrainy, a w przewidzianych ustawą przypadkach – także w zagranicznych bankach, posiadają pieczętki i stempel ze swoją nazwą.

ARTYKUŁ 5. RODZAJE ADWOKACKIEJ DZIAŁALNOŚCI

Adwokaci udzielają porad i wyjaśnień w sprawach prawnych, ustnych i pisemnych informacji dotyczących prawa; sporządzają wnioski, skargi i inne dokumenty prawne; poświadczają kopie dokumentów w sprawach, jakie prowadzą, realizują zastępstwo procesowe w sądzie oraz reprezentację przed innymi organami państwowymi, obywatelami i osobami prawnymi; udzielają pomocy prawnej przedsiębiorstwom, instytucjom, organizacjom; realizują prawne zabezpieczenia przedsiębiorczej i transgranicznej działalności gospodarczej obywateli i osób prawnych, wykonują swoje obowiązki w postępowaniu karnym, w dochodzeniach i śledztwie wstępnym².

Adwokat może świadczyć także inne rodzaje pomocy prawnej, przewidzianej ustawami.

ARTYKUŁ 6. UPRAWNIENIA ZAWODOWE ADWOKATA

W wykonywaniu swojej działalności zawodowej adwokat ma prawo: reprezentować i bronić interesów prawnych obywateli i osób prawnych na mocy ich

¹ Dosłownie: biuro adwokackie.

² Od 2001 r. śledztwo przedsądowe; po ukraińsku wyróżnia się dwie fazy śledztwa: przedsądową (dawniej: wstępną) i sądową.

upoważnienia przed wszystkimi organami, przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami, do kompetencji których należy rozstrzygnięcie odpowiednich spraw;

zbierać wiadomości o faktach, jakie mogą być wykorzystane jako dowody w sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych oraz sprawach o wykroczenia prawa administracyjnego, w tym:

żądać i otrzymywać dokumenty albo ich kopie od przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, zrzeczeń, a od obywateli – za ich zgodą;

zapoznawać się w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach z niezbędnymi dla realizacji swoich zadań dokumentami i materiałami, z wyjątkiem tych, których tajemnica chroniona jest ustawą;

otrzymywać pisemne opinie ekspertów w sprawach, w których niezbędna jest wiedza specjalistyczna, przesłuchiwać obywateli;

stosować naukowo-techniczne sposoby zgodnie z obowiązującym prawem;

zgłaszać zażalenia i skargi u urzędników i zgodnie z ustawą otrzymywać od nich pisemne odpowiedzi na te zażalenia i skargi zawierające uzasadnienie;

być obecnym przy rozpatrywaniu swoich zażeń i skarg na posiedzeniach kolegialnych organów oraz udzielać wyjaśnień odnośnie do treści zażeń i skarg;

wykonywać inne czynności przewidziane prawem.

ARTYKUŁ 7. OBOWIĄZKI ADWOKATA

Przy realizacji swoich obowiązków zawodowych adwokat zobowiązany jest bezwzględnie sprostać wymogom obowiązującego ustawodawstwa, wykorzystywać wszystkie przewidziane ustawą możliwości ochrony praw i ustawowych interesów obywateli oraz osób prawnych i nie ma prawa wykorzystywać swoich uprawnień na szkodę osoby, w interesie której przyjął pełnomocnictwo, jak również odmówić przyjętego na siebie obowiązku obrony podejrzanego, oskarżonego i podsądnego.

Adwokat nie ma prawa przyjąć pełnomocnictwa dla świadczenia pomocy prawnej w przypadkach, w których świadczy lub wcześniej świadczył pomoc prawną osobom, których interesy są sprzeczne z interesem osoby, która zwraca się z prośbą o prowadzenie sprawy, albo brał udział w charakterze śledczego, osoby przesłuchującej, prokuratora, sędziego, sekretarza posiedzenia sądowego, biegłego, specjalisty, przedstawiciela pokrzywdzonego, cywilnego powoda, cywilnego pozwanego, świadka, tłumacza, przyzwanego, w wypadkach gdy jest członkiem rodziny osoby, która prowadzi przesłuchanie, śledczego, prokuratora, kogokolwiek ze składu sądu, pokrzywdzonego, cywilnego powoda, a także w innych wypadkach, przewidzianych w artykule 61 Kodeksu postępowania karnego Ukrainy.

ARTYKUŁ 8. POMOCNIK ADWOKATA

Adwokat może mieć pomocnika albo kilku pomocników z grona osób, które posiadają wyższe wykształcenie prawnicze. Warunki pracy ustalone są w kontrakcie między adwokatem (zrzeszeniem adwokackim) a pomocnikiem adwokata z zachowaniem przepisów prawa pracy.

Pomocnik adwokata może wykonywać pełnomocnictwo w sprawach, jakie prowadzi adwokat, z wyjątkiem tych, które należą do procesowych uprawnień tego ostatniego.

Nie mogą być pomocnikami adwokata osoby wskazane w części drugiej artykułu 2 tej ustawy.

ARTYKUŁ 9. TAJEMNICA ADWOKACKA

Adwokat jest zobowiązany do przestrzegania tajemnicy adwokackiej. Przedmiotem tajemnicy adwokackiej są sprawy, w jakich obywatel lub osoba prawna zwróciła się do adwokata, treść konsultacji, porad, wyjaśnień i innych informacji, jakie adwokat otrzymał przy wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych.

Dane ze śledztwa wstępnego, jakie uzyskał adwokat w związku z wykonywaniem swoich obowiązków zawodowych, mogą być upowszechnione tylko za zgodą śledczego lub prokuratora. Adwokaci winni upowszechnienia informacji ze śledztwa wstępnego ponoszą odpowiedzialność zgodnie z obowiązującym prawem.

Adwokatom, pomocnikom adwokata, osobom zasiadającym w organach zrzeszeń adwokackich zabrania się upowszechniać informacje stanowiące przedmiot tajemnicy adwokackiej i wykorzystywać je dla swoich interesów albo w interesach osób trzecich.

ARTYKUŁ 10. GWARANCJE DZIAŁALNOŚCI ADWOKACKIEJ

Uprawnienia zawodowe, cześć i godność adwokata chroni ustawa. Zabrania się jakichkolwiek ingerencji w działalność adwokacką, wymagania od adwokata, pomocnika adwokata, osób zasiadających w organach zrzeszeń adwokackich i technicznych pracowników zrzeszeń adwokackich tego, co stanowi tajemnicę adwokacką. Na okoliczność tych spraw nie mogą być oni przesłuchiwani jako świadkowie.

Dokumenty związane z wykonywaniem przez adwokata pełnomocnictwa nie podlegają wglądowi, upowszechnieniu lub konfiskacie bez jego zgody. Zabrania się podsłuchiwania rozmów telefonicznych adwokata w związku z operacyjno-dochodzeniową działalnością bez zgody generalnego prokuratora Ukrainy, jego zastępców, prokuratorów republiki Krym, obwodów oraz miasta Kijowa.

Adwokatowi gwarantuje się równe prawa z innymi uczestnikami postępowania.

Nie można wnieść podania do organów dochodzeniowych, śledczych i prokuratorów ani podjąć odrębnej uchwały sądu dotyczącej prawnej pozycji adwokata w sprawie.

Postępowanie karne przeciwko adwokatowi może być wszczęte tylko przez generalnego prokuratora Ukrainy, jego zastępców, prokuratorów republiki Krym, obwodów, miasta Kijowa. Adwokata nie można pociągnąć do karnej, materialnej³ i innej odpowiedzialności lub grozić jej zastosowaniem w związku ze świadczeniem pomocy prawnej obywatelom i organizacjom zgodnie z ustawą.

ARTYKUŁ 11. SOCJALNE PRAWA ADWOKATA I JEGO POMOCNIKA

Adwokat i jego pomocnik korzystają z prawa do urlopu i do ogólnie przysługującego państwowego prawa do ubezpieczenia.

Składki na ogólnie przysługujące państwowe ubezpieczenie socjalne adwokat i jego pomocnik opłacają zgodnie z przepisami ustawy.

Adwokat i jego pomocnik mają prawo do otrzymania wszystkich rodzajów materialnego zabezpieczenia i świadczeń socjalnych zgodnie z ogólnie obowiązującym prawem do państwowego ubezpieczenia społecznego, stosownie do przepisów ustawy.

³ Materialnej = cywilnej.

ARTYKUŁ 12. OPŁATA PRACY ADWOKATA I JEGO POMOCNIKA

Opłata za czynności adwokata urzeczywistnia się na podstawie umowy między obywatelem lub osobą prawną a zrzeczeniem adwokackim lub adwokatem.

W razie udziału adwokata w sprawie karnej z urzędu lub w sytuacji zwolnienia obywatela z opłaty za pomoc prawną z powodu jego niezamożności, opłata za pracę adwokata obciąża rachunek państwa w trybie ustalonym przez Gabinet Ministrów Ukrainy. Sposób wyznaczenia adwokata dla świadczenia pomocy prawnej obywatelom określają ustawy regulujące postępowanie karne.

W razie przedterminowego rozwiązania umowy opłatę adwokata oblicza się według faktycznie wykonanej pracy. W wypadku nienależytego wykonania pełnomocnictwa, na żądanie obywatela lub osoby prawnej, którzy zawarli umowę z adwokatem lub zrzeczeniem adwokackim, wniesioną opłatę zwraca się im całkowicie lub częściowo, a w razie sporu – na podstawie rozstrzygnięcia sądu.

Sposób wynagrodzenia pracy pomocnika adwokata określa umowa między nim a adwokatem lub zrzeczeniem adwokackim. Płaca pomocnika adwokata nie może być niższa od najniższej płacy ustanowionej przez państwo.

ARTYKUŁ 13. KWALIFIKACYJNO-DYSCYPLINARNE KOMISJE ADWOKATURY I ICH KOMPETENCJE

Dla określenia stopnia zawodowych kompetencji osób, które mają zamiar podejmować działalność adwokacką, oraz rozstrzygnięcia spraw z zakresu dyscyplinarnej odpowiedzialności adwokatów, w Republice Krym, obwodach, miastach Kijowie i Sewastopolu tworzy się na okres 3 lat kwalifikacyjno-dyscyplinarne komisje adwokatury. Komisje te tworzy się w składzie dwóch izb – egzaminacyjnej i dyscyplinarnej.

Tworzenie kwalifikacyjno-dyscyplinarnych komisji adwokatury i organizacyjne zabezpieczenia ich działalności powierza się Radzie Ministrów Republiki Krym, radom obwodów oraz kijowskiej i sewastopolskiej miejskiej radzie narodowych deputowanych⁴.

Izba egzaminacyjna konstituuje się z 11 członków, a w jej skład wchodzi: 4 adwokatów, 4 sędziów i po jednym przedstawicielu z Rady Ministrów Republiki Krym, z obwodowej, kijowskiej i sewastopolskiej miejskiej rady narodowych deputowanych, Wydziału Sprawiedliwości Rady Ministrów Republiki Krym, kijowskiej i sewastopolskiej miejskiej administracji państwowej oraz oddziału Stowarzyszenia Adwokatów Ukrainy.

Orzeczenia dotyczące wydania świadectwa uprawniającego do prowadzenia działalności adwokackiej albo odmowy wydania świadectwa podejmuje się w drodze jawnego głosowania większością głosów ogólnej liczby członków izby. Osoba, która nie zdała egzaminu kwalifikacyjnego, może złożyć go ponownie w ciągu roku.

Izba dyscyplinarna konstituuje się z 9 członków, a w jej skład wchodzi: 5 adwokatów, 2 sędziów, po jednym przedstawicielu z Wydziału Sprawiedliwości Rady Ministrów Republiki Krym, obwodowej, kijowskiej i sewastopolskiej administracji miejskiej oraz oddziału Stowarzyszenia Adwokatów Ukrainy. Orzeczenia dotyczące pociągnięcia adwokata do odpowiedzialności dyscyplinarnej podejmuje się w jawnym głosowaniu dwiema trzecimi głosów ogólnej liczby członków izby.

⁴ Obecnie: Kijowska Miejska Rada.

W pracy kwalifikacyjno-dyscyplinarnej komisji z prawem głosu doradczego mogą brać udział przedstawiciele nauk prawnych lub posłowie do parlamentu.

Orzeczenia dotyczące odmowy wydania świadectwa uprawniającego do podjęcia działalności adwokackiej albo dotyczące pociągnięcia adwokata do odpowiedzialności dyscyplinarnej mogą być zaskarżone do Naczelnej Kwalifikacyjnej Komisji Adwokatury.

Sposób organizacji i działalności kwalifikacyjno-dyscyplinarnej komisji wyznacza Regulamin, jaki zatwierdza Prezydent Ukrainy.

ARTYKUŁ 14. NACZELNA KOMISJA KWALIFIKACYJNA ADWOKATURY

Naczelna Komisja Kwalifikacyjna Adwokatury rozpatruje skargi na orzeczenia kwalifikacyjno-dyscyplinarnych komisji. Ma ona prawo skasować lub zmienić orzeczenia kwalifikacyjno-dyscyplinarnych komisji.

Naczelna komisja kwalifikacyjna adwokatury konstituuje się przy Gabinetnie Ministrów Ukrainy. W jej skład wchodzi: po jednym przedstawicielu z każdej kwalifikacyjno-dyscyplinarnej komisji adwokatury, Sądu Najwyższego Ukrainy, Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy, Stowarzyszenia Adwokatów Ukrainy.

Sposób działalności Naczelnej Komisji Kwalifikacyjnej Adwokatury wyznacza Regulamin, jaki zatwierdza Prezydent Ukrainy.

ARTYKUŁ 15. PRZYSIĘGA ADWOKATA UKRAINY

Przy wydaniu przez komisję kwalifikacyjno-dyscyplinarną świadectwa uprawniającego do podjęcia działalności adwokackiej osoba, której wręczono to świadectwo, składa Przysięgę Adwokata Ukrainy w następującym brzmieniu:

Przysięga Adwokata Ukrainy

Ja, ..., biorący na siebie obowiązki adwokata, uroczyste przysięgam:

W swojej działalności zawodowej z najwyższą starannością przestrzegać prawa Ukrainy, aktów prawa międzynarodowego i wolności człowieka, zasad etyki adwokackiej, ze szczególną obywatelską odpowiedzialnością wykonywać powierzone mi obowiązki, być zawsze sprawiedliwym i postępować zgodnie z przyjętymi zasadami, odnosić się z szacunkiem i troską do ludzi, z najwyższą starannością strzec tajemnicy zawodowej, wszędzie i zawsze wypełniać powołanie adwokata, być wiernym przysiędze.

Adwokat

..... (nazwisko i inicjały)

„....” ..... 19..... roku.

ARTYKUŁ 16. DYSCYPLINARNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ADWOKATA

Za naruszenie wymogów tej ustawy, innych aktów prawnych Ukrainy, które regulują działalność adwokatury, Przysięgi Adwokata Ukrainy, orzeczeniem dyscyplinarnej izby kwalifikacyjno-dyscyplinarnej komisji mogą być zastosowane wobec adwokata następujące kary dyscyplinarne:

upomnienie;
 zawieszenie ważności świadectwa uprawniającego do podjęcia działalności adwokackiej na okres do roku;
 anulowanie świadectwa uprawniającego do podjęcia działalności adwokackiej.
 Orzeczenie o zastosowaniu środków dyscyplinarnych może być zaskarżone do Naczelnej Komisji Kwalifikacyjnej Adwokatury albo w drodze sądowej.
 Sprawy odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokata – członka zrzeszenia adwokackiego regulowane są także statutem odpowiedniego zrzeszenia.

ARTYKUŁ 17. ZAPRZESTANIE DZIAŁALNOŚCI ADWOKACKIEJ

Działalność adwokacka może być zakończona orzeczeniem kwalifikacyjno-dyscyplinarnej komisji adwokatury, a wydane świadectwo anulowane w przypadkach:
 skazania adwokata za popełnienie przestępstwa – po uprawomocnieniu się wyroku;
 orzeczenia przez sąd ograniczenia zdolności do czynności prawnych albo uznania adwokata za niepoczytalnego;
 utraty obywatelstwa Ukrainy;
 istotnego naruszenia wymogów ustawy i innych aktów prawnych Ukrainy, które regulują działalność adwokatury, przysięgi Adwokata Ukrainy.

ARTYKUŁ 18. STOSUNKI ADWOKATURY Z MINISTERSTWEM SPRAWIEDLIWOŚCI UKRAINY, MIEJSCOWYMI ORGANAMI WŁADZY PAŃSTWOWEJ

Ministerstwo Sprawiedliwości Ukrainy:
 zabezpiecza konieczne finansowanie wynagrodzenia za pracę adwokatów na koszt państwa w przypadku uczestnictwa adwokata w sprawie karnej z urzędu i przy zwolnieniu obywatela od opłaty za pomoc prawną;
 systematyzuje dane statystyczne dotyczące działalności adwokackiej;
 popiera działania mające na celu podwyższenie zawodowych kwalifikacji adwokatów.
 Miejscowe organy władzy państwowej w granicach swoich kompetencji popierają rozstrzygnięcia spraw socjalnych adwokatów i zrzeszeń adwokackich, wynajmują odpowiednie do pracy pomieszczenia, ustanawiają ulgi za opłatę najmu tych pomieszczeń.

ARTYKUŁ 19. STOWARZYSZENIA ADWOKATÓW

Adwokaci i zrzeszenia adwokackie mogą tworzyć regionalne, ogólnopaństwowe i międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia.
 Organizacje i stowarzyszenia adwokatów reprezentują interesy adwokatów przed organami państwowymi i stowarzyszeniami obywateli, bronią socjalnych i zawodowych praw adwokatów, prowadzą działalność dydaktyczną i wydawniczą, sprzyjają podwyższeniu zawodowych kwalifikacji adwokatów, mogą stwarzać specjalne fundusze i działać wedle swoich statutów.

Prezydent Ukrainy
 L. Krawczuk

M. Kijów, 19 grudnia 1992 roku
 N 2887-XII

Wprowadzenie i przekład: *Anna Lewandowska*